

**SALA TRADYCJI PRZEMYSŁOWYCH I RZEMIEŚLNICZYCH.
CZY PAN ZŁOTNICKI JEST SUROWY I KTO NAM OSŁODZI
FABRYCZNE OPOWIEŚCI?**

**LEKCJA NR 8 DO SŁUCHOWISKA PT.
“NOWE HISTORIE STARYCH RZECZY, CZYLI MUZEALNE
PRZYGODY STEFANA CZÓLENKO”**

AUTORKA: Gabriela Górską
Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

SŁOWA KLUCZOWE: cech rzemiosł, rzemieślnik, przemysł

METODY: rozmowa, praca z opowieścią, zabawa ruchowa i plastyczna

CELE WARSZTATU:

Dziecko:

- poznaje dawne zawody i znaczenie rzemiosła w historii miasta,
- kształtuje postawę szacunku do pracy i tradycji lokalnej,
- rozwija empatię wobec dawnych pokoleń i ich wspomnień.

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- Siódmy odcinek słuchowiska Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola pt. “Nowe historie starych rzeczy, czyli muzealne przygody Stefana Czólenko”
- sprzęt do odtwarzania dźwięku,
- kartka A4, kostka do gry, długopis, mazaki, kredki, kartki do rysowania, nożyczki.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Wprowadzenie do tematu: rozmowa
2. Wysłuchanie opowiadania
3. Praca z opowiadaniem, rozmowa kierowana
4. Podsumowanie
5. Zabawa ruchowa, praca plastyczna

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WPROWADZENIE

 Poproś dzieci, aby zastanowiły się i odpowiedziały na pytania:

- Jak myślicie, kto robił dawniej rzeczy, które dziś kupujemy w sklepie np. buty czy meble?
- Czy słyszeliście słowo „rzemieślnik”? Co ono może oznaczać?
- Czy wiecie co to jest fabryka?

PODSUMOWANIE ODPOWIEDZI

W Zduńskiej Woli żyło dawniej wielu rzemieślników. M.in.: tkacze, piekarze, stolarze, szewcy, kowale. Pracowali w małych warsztatach zazwyczaj wykorzystując pracę własnych rąk i niewielkie narzędzia.

Później pracowali w fabrykach, które zaczęły powstawać w naszym mieście. Fabryka to miejsce, gdzie dużo osób pracuje razem, a maszyny pomagają im szybciej coś wyprodukować.

WPROWADZENIE DO PIERWSZEGO ODCINKA

Za chwilę Stefan Czółenka zaprosi nas do miejsca, w którym było cicho, ale pracowicie. To sala, w której spotkamy przedmioty z fabryk i warsztatów, czyli takie, które kiedyś pomagały ludziom pracować, tworzyć i zarabiać na życie. Stefan porozmawia tu z maszynką do cukierków, fotelem fryzjerskim, a nawet z portretem założyciela miasta Stefana Złotnickiego. Dowie się, że praca może być różna, czasem przyjemna, czasem wymagająca, ale zawsze ważna dla miasta i jego mieszkańców. Słuchając tej opowieści, spróbujcie zwrócić uwagę na to, jak różne zawody i przedmioty wspólnie budowały historię Zduńskiej Woli.

 Na co zwrócić uwagę:

- a) Jakie przedmioty Stefan spotyka w sali przemysłowej i do czego one służyły?
- b) Dlaczego różne zawody były ważne dla miasta? Co by się stało, gdyby ich zabrakło.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

WYSŁUCHANIE SŁUCHOWISKA

ROZMOWA KIEROWANA

1. Kogo spotkał Stefan w tej sali? Kto zaciekaWił Was najbardziej?

Podsumowanie odpowiedzi:

- **skrzynia cechowa** – opowiadającą o zrzeszeniach rzemieślników,
- **maszyna do robienia cukierków** – która „osładza” opowieści,
- **fotel fryzjerski** – wspominający dawny zakład pana Zygmunta,
- **maszyna do pisania i biurowe sprzęty** – symbol pracy właścicieli fabryk,
- **portret Stefana Żłotnickiego** – założyciela miasta,
- **budzik Firstenberga z ulicy Łaskiej** – symbol pamięci i upływu czasu.

2. Skrzynia cechowa opowiada o zrzeszeniach rzemieślników.

Zapytaj:

- Co to jest lada cechowa?
- Co to jest cech rzemiosł?
- Co rzemieślnicy przechowywali w skrzyniach?

Podsumowanie odpowiedzi:

Rzemieślnicy wytwarzali rzeczy potrzebne ludziom, ubrania, buty, meble, narzędzia. Cech rzemiosł to grupa ludzi, którzy pracowali w tym samym zawodzie i pomagali sobie nawzajem. Ludzie łączyli się w cechy, żeby się wspierać, bronić swoich interesów i uczyć młodszych zawodu. Rzemieślnicy przechowywali w skrzyniach dokumenty, pieczęcie, pieniądze. Wyobraźcie sobie, że wasza klasa to taki cech. Wszyscy macie wspólne cele, pomagacie sobie i pilnujecie, żeby nikt nie został sam. A skrzynia cechowa to jak nasza klasowa szafka z pamiątkami i ważnymi dokumentami. Cech rzemiosł istnieje w Zduńskiej Woli do dziś i mieści się na ul. Żłotnickiego.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

ROZMOWA KIEROWANA

3. Maszyna do robienia cukierków, która „osładza” opowieści.

Zapytaj:

- Dlaczego maszynka była szczęśliwa, że robi cukierki?

Podsumowanie odpowiedzi:

Maszynka pracowała w cukierni, a jej zadaniem było „osładzanie” życia ludziom. Jej historia pokazuje, że każda praca ma sens, jeśli sprawia radość innym. Nie liczy się tylko to, że coś produkujemy, ale też to, po co i dla kogo to robimy.

4. Fotel fryzjerski wspomina dawny zakład pana Zygmunta.

Zapytaj:

- Czy wy chodzicie do fryzjera? Jaka tam panuje atmosfera?
- Co o swojej pracy sądził fotel fryzjerski?

Podsumowanie odpowiedzi:

Fotel fryzjerski uświadamia Stefanowi, że rzemiosło to nie tylko praca rąk, ale i serca. W każdym zawodzie ważny jest kontakt z drugim człowiekiem. Fotel dbał o wygląd i dobre samopoczucie mieszkańców miasta, a salon fryzjerski był miejscem spotkań różnych ludzi.

5. Maszyna do pisania i biurowe sprzęty, czyli symbol pracy właścicieli fabryk.

Zapytaj:

- Czy porządek i odpowiedzialność w pracy są ważne?
- Jakie rzeczy zapisujemy dzisiaj (np. w zeszytach, komputerach)?
- Co by się stało, gdyby nikt niczego nie notował?

Podsumowanie odpowiedzi:

Porządek i dokumenty to też część historii, bo dzięki nim możemy dziś poznać przeszłość. Nie każdy pracował w fabryce przy maszynie, niektórzy czuwali nad tym, żeby zarządzać całą fabryką.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

ROZMOWA KIEROWANA

6. Portret Stefana Złotnickiego – założyciela miasta.

Zapytaj:

- Jak myślicie, czy Stefan Złotnicki był dumny ze swojego miasta?
- Czy każdy z nas może być takim „założycielem”, nawet czegoś małego, np. pomysłu, grupy znajomych?

Podsumowanie odpowiedzi:

Stefan Złotnicki jest założycielem miasta Zduńska Wola. Dzięki niemu miasto zaczęło się rozwijać. Obraz Stefana Złotnickiego pokazuje dzieciom, że miasto nie powstało samo z siebie. Ktoś musiał podjąć trud planowania i zaufać innym. Złotnicki przypomina, że każdy może zostawić po sobie ślad, nie tylko na obrazie czy dokumencie, ale także dzięki swoim odważnym pomysłom.

7. Budzik Firstenberga z ulicy Łaskiej, czyli symbol pamięci i upływu czasu.

Zapytaj:

- Dlaczego mówi się, że przedmiot może coś pamiętać?

Podsumowanie odpowiedzi:

Budzik jest jak strażnik wspomnień, nie odmierza już godzin, ale pilnuje, żebyśmy nie zapomnieli o tym, co ważne. Czasem wydaje się, że to tylko zwykły przedmiot, ale kiedy na niego spojrzymy, wracają dawne chwile: czyjś uśmiech, poranne słońce, wspomnienia młodości.

✓ PODSUMOWANIE CAŁOŚCI

Stefan Czółtenko dowiaduje się, że Zduńska Wola rosła dzięki pracy, współpracy i marzeniom ludzi. Każdy zawód był potrzebny: cukiernik, fryzjer, urzędnik, rzemieślnik i sam założyciel miasta. Przekonuje się, że miasto to nie tylko budynki i ulice, ale ludzie, którzy włożyli w nie swoje serce i czas. Budzik przypomniał nam, że czas płynie, ale pamięć o dawnych ludziach i ich pracy zostaje w muzeum i w nas. To dlatego ludzie zachowują stare rzeczy, bo dzięki nim pamiętamy kim jesteśmy i skąd pochodzimy.

PRZEBIEG ZAJĘĆ PRACA RUCHOWA I PLASTYCZNA

ZABAWA „RZEMIEŚLNICZE KALAMBURY”

Dzieci losują karteczki z nazwami zawodów:

- piekarz
- krawiec
- tkacz
- cukiernik
- fryzjer
- kowal
- możecie wymyślać wiele innych zawodów

ZADANIE:

Każda grupa wymyśla krótki ruch lub dźwięk, który pokazuje ich pracę (np. piekarze wyrabiają ciasto i wkładają do pieca, krawiec szyje, kowal uderza młotem).

Następnie grupy prezentują swoje zawody, a inne dzieci zgadują, co to za rzemieślnik.

ZABAWA “DAWNE ZAWODY DZIŚ”

Napisz na kartce ponumerowane nazwy zawodów:

1. piekarz, 2. krawiec, 3. tkacz, 4. cukiernik, 5. fryzjer, 6. kowal

Uczniowie rzucają kostką losując dwa zawody. Ich zadaniem jest stworzyć oryginalne urządzenie, które powstanie z połączenia dwóch zawodów, wymyślić do czego będzie służyło i jak się będzie nazywało. Uczniowie tworzą plakat reklamujący to urządzenie. Np. połączenie tkacza i fryzjera - kolorowa peruka z ekologicznych nici.